

7. Успенский Ф. И. История Византийской империи / Федор Иванович Успенский. — М.: Litres, 2017. — 1080 с.
8. Чекалова А. А. Константинополь в VI веке, Восстание Ника / Александра Алексеевна Чекалова. — М.: Наука, 1986. — 195 с.

Постолакi М. В.

Конфуціанська філософія в традиції корейського народу

Ідеологія конфуціанства, так само як традиції та вірування, пусти-ла свої коріння і сформувала світоглядні основи корейців. В порів-нянні з західною світоглядною філософською думкою східна люди-на приділяє більшу увагу своєму внутрішньому світу. Філософська традиція, світогляд та настанови корейського суспільства характери-зуються у напрямку двох понять: ієрархічність та патріархальність.

Ієрархічність виступає важливим показником у світогляді східної людини, що зовсім не сприймається культурою та світоглядом захід-ного суспільства. Для західної людини поняття ієрархічності розці-нюється як контроль над її інтересами або використання її в непра-вильних цілях. Лі Кю Тхе, корейський філософ та соціолог, який у сучасній Південній Кореї вважається одним із провідних авторите-тів з питань національного характеру та світогляду, пише: «Ієрар-хічність — спосіб існування корейців, а вихід їх з ієрархії ідентич-ний виходу з корейського суспільства» [1, с. 31]. Вплив, який чинить ієрархічність на життя сучасного східно-азійського суспільства, не можна розглядати однозначно. Ієрархічність і тісно пов'язаний з нею конформізм багато в чому сприяли корейському економічному диву, адже саме дисциплінованість робочої сили, готовність корей-ців без нарікання і суперечок виконувати накази, стали одним з чин-ників, який забезпечив політичну стабільність і високу виробничу дисципліну. Важливими критеріями східної ієрархічності виступа-ють вікові особливості: чим людина старша, тим більшою повагою вона користується. Другим, настільки ж традиційним критерієм за-лишається статева приналежність: жінка за визначенням нижча за чоловіка, хоча на практиці дружина поділяє статус свого чоловіка. Третім фактором, що також враховується, є рівень освіти, а четвер-

тим, найбільш цікавим і одночасно важким для опису — рід занять і службове становище [3].

Слід зазначити і специфічну для корейців, які займають високе положення в ієрархії, манеру говорити та тримати себе. Традиційно в Кореї вважалося, що поважаючи себе людина повинна бути небагатослівною, і ці уявлення збереглися до нашого часу. Переважно це відноситься до тих, хто займає високе становище в суспільній ієрархії. Справжній керівник і взагалі «велика людина» в ідеалі говорить мало, тихим і дещо монотонним голосом, рухається неквапом і солідно. Схильність до багатослівності, звичку відкрито висловлювати свою думку і демонструвати оточенню свої емоції корейці сприймають як ознаку несерйозності, легковажності. Стара традиція вимагала, щоб людина, і особливо — представник конфуціанської еліти, був зовні абсолютно безпристрасний, щоб його обличчя було «подібно до дерева або каменю».

Сходознавець А. М. Ланьков вважає, що по відношенню до європейців ця культурна особливість часто призводить до неприємних дискусій. Багато європейців через властиву їм товариськість сприймаються як люди «легковажні» і «несерйозні» і, внаслідок цього, не викликають довіри. Проте, притаманні риси для освіченого і високопоставленого корейця, а саме небагатослівність і відсутність емоцій, у європейців зазвичай викликають підозри в «східній підступності» і, відповідно, інстинктивну недовіру.

Для більшості корейців їх громадський статус рівнозначний матеріальному добробуту. Часом, для підвищення свого громадського становища, вони йдуть на великі фінансові жертви.

Ця якість корейської ієрархії вже з дитинства формує традиційний світогляд у родині. Мати навчає дітей зустрічати батька з роботи, прийняти з його рук важку ношу, допомогти роздягнутися. Психолог І. Батаєва в своїй праці зазначає, що глобалізаційні світові процеси відіграють свою негативну роль для корейського суспільства. Сучасна східна сім'я часто має одного-двох, рідше трьох-чотирьох дітей. Мати зайнята на роботі нарівні з батьком, тому у батьків обмаль часу для виховання дітей. Однак для будь-якої родини, як і раніше, лишаються актуальними питання виховання в дітях само-

стійності, відповідальності за свої вчинки, працьовитості, доброзичливості. Витоки всього знаходяться в сім'ї, адже життя кожної дорослої людини та цілого східноазійського суспільства будується на моделі сім'ї [2, с. 24].

Традиційно корейська сім'я вважається патріархальною, але головна цінність корейського суспільства зазнала змін. В минулому основним осередком суспільства був клан, який складався з багатодітних сімей, що мають кровні зв'язки за чоловічою лінією. Права мали тільки чоловіки, роль жінок у суспільстві полягала у продовженні роду, тому перевага в сім'ї віддавалася хлопчикам. Основним регулятором сімейних стосунків було «хе» — «синівська шанобливість»: дітей до батьків, дружини до чоловіка, молодшого до старшого. Сімейні цінності вважалися важливішими за державні. Конфуціанська філософія стверджує: тільки в сім'ї, в спілкуванні з батьками і старшими братами, людина примножує такі важливі якості, як любов до батьківщини і почуття справедливості, необхідні для державної служби. Синівська шанобливість поширювалася також на стосунки держави з народом: суспільство вірно служило уряду, а держава піклувалася про свій народ [4].

Конфуціанська філософія трактує: любов до батьків — це піклування про своє тіло як власність батьків, треба досягти певного статусу і заробітку для забезпечення власного життя і утримування батьків в старості. Батьки ж докладатимуть максимум зусиль, щоб дати дітям необхідну освіту, без якої вони не матимуть можливості побудувати кар'єру і зайняти значне становище в суспільстві.

На сучасному етапі корейці живуть невеликими сім'ями, як це прийнято у багатьох країнах. Найчастіше, правові відносини чоловіка і дружини в сім'ї рівні. В сім'ях рідко коли віддається перевага статі дитини. Батьки так само піклуються про освіту дітей. Турбота про батьків тепер не є винятковим обов'язком синів, вона також може лягти на плечі дочки. Але відчуваються певні зміни в ціннісних орієнтирах нового покоління. Тепер для дітей на першому місці стоїть не лише турбота про батьків похилого віку, але й про власний добробут. Більше того, зрідка діти можуть звинувачувати батьків в неправильному вихованні, що неможливо за конфуціанською теорією.

Отже, філософська та культурна традиція корейського суспільства сформувалася під впливом важливих конфуціанських світоглядних настанов давньої корейської соціальності. А саме, це: узагальнена система поглядів східної людини на світ, на своє місце в ньому, а також на сенс власного життя та діяльності, яка обумовлює певний напрямок та темп соціальних змін. Міф, релігія, філософія створили як загальні, так і відмінні якості у функціонуванні корейського суспільства, підкресливши його унікальність та вишуканість. Маючи свої витоки з давніх часів та долаючи на своєму шляху вплив негативних чинників, світогляд корейців пройшов досить непростий історичний шлях свого формування.

1. Андрущенко В. П. Світоглядні основи ідеології / В. П. Андрущенко // Вища освіта України: Теоретичний та науково-методичний часопис. — 2011. — № 2. — С. 30–36.
2. Батаева И. Корейская семья: Размышления над вопросами воспитания / И. Батаева // Мугунхва. — 2009. — № 8. — С. 24.
3. Ланьков А. М. Хаотические заметки корееведа. Корейская семья и корейская экономика [Електронний ресурс] / А. М. Ланьков. — Режим доступу до ресурсу: http://world.lib.ru/k/kim_o_i/a93.shtml
4. Лачина Е. В. Традиционные ценности в современной Корее [Електронний ресурс] / Е. В. Лачина. — Режим доступу до ресурсу: <https://koryo-saram.ru/traditsionnye-tsennosti-v-sovremennoj-koree/>

Федоркан А. О.

Лицар де Ла Тур Ландрі як історичний персонаж

Область літератури, що колись безроздільно належала філологам, нині активно освоюється істориками. Особливо це стосується творів віддалених епох. Історики використовують літературні твори як історичні джерела, свідоцтва епохи, вираження думок, поглядів, прагнень і сподівань сучасників. У цих двох дисциплін — історії і філології — різні методи та цілі, але вони цілком дружельно уживаються в сфері гуманітарного знання. Більш того, саме синтезована робота представників обох наук може дати найкращий результат у вивченні середньовічних пам'яток.

Добре відомо твір XIV ст. «Книга повчань дочкам лицаря де Ла Тура». Її написав сеньйор з Анжу Жоффруа де Ла Тур Ландрі у